

Vlaams
Parlement

vergadering **C330**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 16 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een nieuw samenwerkingsakkoord over de veiling van emissierechten – 3337 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vergelijkende studie van PricewaterhouseCoopers naar de elektriciteits- en aardgasprices in België en de ons omringende landen – 3459 (2020-2021)	4
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ineensorten van de investeringen in zonnepanelen – 3621 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over zonne-energie – 3662 (2020-2021)	7
VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de waarschuwing tegen het (massale) gebruik van timers door onder meer zonnepaneeleigenaars – 3649 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het stroomnet dat in aantal gebieden op zonnige dagen de productie van PV-installaties niet kan verwerken – 3812 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de overspanning van het elektriciteitsnet door zonnepanelen die te veel stroom opwekken – 3829 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Tom De Meester aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het probleem van uitvallende omvormers bij zonnepanelen door een verzadigd energienet – 3833 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over overtollige emissierechten in het licht van het emissiehandelsysteem – 3851 (2020-2021)	23
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanvragen voor energiepremies in appartementsgebouwen – 3884 (2020-2021)	27

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een nieuw samenwerkingsakkoord over de veiling van emissierechten – 3337 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Federaal minister van Klimaat en Leefmilieu Khattabi twitterde op 4 mei naar aanleiding van het opnieuw stijgen van de CO₂-prijs: “de inkomsten uit de verkoop van emissierechten vloeien terug naar de lidstaten. De federale overheid wil voor de COP26 in Glasgow een nieuw samenwerkingsakkoord afsluiten, zodat de middelen beschikbaar zijn voor o.a. klimaatinvesteringen van de verschillende overheden.”

Het huidige samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 over de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 legt de modaliteiten vast voor de nationale implementatie van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020. Maar dit samenwerkingsakkoord regelt ook de intra-Belgische verdeling van de opbrengsten van de veiling van emissierechten. Twee jaar geleden bleek dat het European Union Emissions Trading System (EU ETS) België al meer dan 1 miljard euro heeft opgebracht sinds de lancering in 2013.

In België bestaat conform dit samenwerkingsakkoord een vaste verdeelsleutel van de veilinginkomsten tussen de drie gewesten en de federale overheid. Het federale aandeel is eerder beperkt, namelijk 9 procent van de opbrengsten. Sommige bronnen stellen dat, hoewel het samenwerkingsakkoord enkel afspraken bevat voor de handelsperiode 2013-2020, het werd gesloten ‘voor onbepaalde duur’. De Nationale Klimaatcommissie en het Energieoverleg tussen de federale staat en de gewesten (ENOVER) hebben in april 2021 ondertussen hun eerste gezamenlijk rapport over de uitvoering van het lastenverdelingsakkoord, ‘burden sharing’, voor de periode 2013-2020 goedgekeurd.

Ik heb hierover enkele vragen.

Minister, wat is uw visie op het afsluiten van een nieuw samenwerkingsakkoord over de verdeling van de inkomsten uit de verkoop van emissierechten binnen België?

Werd hieromtrent reeds overleg gepleegd binnen ENOVER of de Nationale Klimaatcommissie? Zo ja, wat was de uitkomst van dit overleg? Werden er al concrete voorstellen naar voren geschoven? Zo neen, wanneer staat een dergelijk overleg gepland?

Hebt u een politiek overleg gepland met uw federale collega, minister Khattabi, en/of de bevoegde ministers uit de andere deelstaten hieromtrent?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega, voor deze vraag. Het is zo dat er voor de periode 2021-2030 uiteraard zo snel mogelijk een nieuw samenwerkingsakkoord moet worden afgesloten met betaalbare, ambitieuze en realistische doelstellingen voor de verschillende entiteiten. De verdeling van de inkomsten uit de verkoop van emissierechten in deze periode is natuurlijk een belangrijk onderdeel van dit totaalakkoord. Uiteraard mik ik op een Vlaams veilingaandeel dat zo goed mogelijk is, maar het belangrijkste is dat er bij alle elementen van het akkoord een

evenwichtige aanpak gevonden wordt. Het akkoord gaat immers over meer dan alleen de verdeling van de inkomsten uit de veiling, zoals u weet.

Wat uw vragen over de intra-Belgische verdeling van de doelstellingen voor de periode 2021-2030 betreft: momenteel bevinden de gesprekken zich nog in een verkennende fase. Het Waalse Gewest is voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie in 2021 en zal de gesprekken voeren. Het Waalse Gewest heeft gekozen voor een aanpak via bilaterale gesprekken met de verschillende entiteiten, waarover periodiek wordt teruggekoppeld naar ENOVER en de Nationale Klimaatcommissie. Een gezamenlijke vergadering waar dit onderwerp op de agenda staat, is gepland op 25 juni. Ik denk dat dit een goede aanpak is.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, wat is uw doel dan eigenlijk? Wat hoopt u te bereiken voor Vlaanderen met dat overleg?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Van Rooy, ik zal binnenkort, ook binnen de regering, de gesprekken aanvangen – als u dat toelaat. Wij zitten op dit moment in een verkennende fase. Op 25 juni zal er een gezamenlijke vergadering komen met ENOVER en de Nationale Klimaatcommissie. Ik denk dat daar de verschillende meningen aan bod zullen komen. Vervolgens zal ik natuurlijk de gesprekken voeren in de schoot van de regering.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vergelijkende studie van PricewaterhouseCoopers naar de elektriciteits- en aardgas prijzen in België en de ons omringende landen – 3459 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Zowel de studie van PricewaterhouseCoopers als de vragen daarover zijn ondertussen een jaarlijkse traditie. De resultaten van die studie bevestigen wat we al langer weten: we betalen in ons land relatief weinig voor aardgas, maar hebben een hoge elektriciteitsfactuur. Dat is in eerste instantie te verklaren door het grote aandeel openbaredienstverplichtingen, toeslagen en heffingen die via die elektriciteitsfactuur aangerekend worden. Als we eerlijk zijn, moeten we toegeven dat Vlaanderen daarvoor voor een groot stuk verantwoordelijk is. Maar we hebben goede intenties om naar een dalende lijn te gaan op dat vlak, conform het regeerakkoord, en om die factuur zeker niet te laten stijgen.

Ons land kent daarentegen bijzonder lage belasting- of heffingsniveaus voor aardgas. Achter die algemene conclusies schuilen genuanceerdere bevindingen: het zijn vooral de gezinnen en kmo-bedrijven aangesloten op laagspanning die een vrij hoge elektriciteitsfactuur betalen. De belastingen, heffingen en certificatenregelingen liggen disproportioneel hoog in vergelijking met andere gewesten en de buurlanden; enkel Duitsland scoort nog slechter.

Ook Belgische bedrijven aangesloten op het hoogspanningsnet betalen in België relatief hoge prijzen. Vlaanderen kent, evenals vele buurlanden, wel een 'supercap-regeling', waarmee een korting wordt toegekend aan elektro-intensieve bedrijven. Vlaanderen is op die manier – in tegenstelling tot Brussel en Wallonië – wel degelijk

competitief inzake die elektro-intensieve bedrijven in vergelijking met de buurlanden. De supercap-regeling blijkt dus wel degelijk effectief te zijn, maar verdient het om continu geëvalueerd te worden. De algemene doelstelling zou een streven moeten zijn naar meer competitieve elektriciteitsprijzen voor de elektro-intensieve sectoren, zonder dat bijkomende kosten naar de andere consumenten doorgerekend worden.

De resultaten van deze studie duiden met andere woorden op de noodzaak om de spreiding van de lasten op de energiefactuur opnieuw te bekijken. Het regeerakkoord stelt terecht dat een loutere financiering van het klimaatbeleid via de elektriciteitsfactuur nieuwe klimaatvriendelijke elektrische toepassingen afremt. Denk maar aan de warmtepompen of aan de elektrificatie van het transport. Enkele voorzichtige stappen werden reeds genomen, onder meer om de meerkosten op de elektriciteitsfactuur niet verder te laten toenemen als gevolg van Vlaams beleid. Ook positief is dat, dankzij het federale sociale tarief, kwetsbare gezinnen in België een kleiner deel van hun inkomen aan de energiefactuur moeten besteden dan in de ons omringende landen. Er worden dus op alle niveaus wel goede initiatieven genomen, maar ik denk dat we allemaal moeten toegeven dat we er helemaal nog niet zijn.

Minister, hoe evalueert u de resultaten van die studie van PricewaterhouseCoopers in opdracht van de regulatoren? Wat zijn de belangrijkste conclusies die u daaruit trekt?

Hoe evalueert u onze Vlaamse supercap-regeling? Is er volgens u een noodzaak om de bestaande regeling bij te sturen? Is er volgens u in het kader van de energienorm nood aan een maatregel om de niet-elektro-intensieve industrie of andere industriële profielen te ondersteunen?

Zult u maatregelen nemen om de extra lasten op de elektriciteitsfactuur van gezinnen en kmo's te verminderen of te verschuiven? Zij betalen op dit moment namelijk, procentueel gezien, het meest voor elektriciteit. Ziet u mogelijkheden om die lasten te verschuiven naar fossiele energiedragers?

Hoe zult u de energienorm in de toekomst verder uitwerken en welke effectieve maatregelen zult u daartoe nemen? Welke initiatieven neemt u om dit zoveel mogelijk te doen in overleg met het federale niveau?

Welke tariefcomponenten zouden volgens u uit de elektriciteitsfactuur gehaald kunnen worden en eventueel verschoven kunnen worden naar de fossiele energiefactuur? Over welke bedragen gaat dit heel concreet per component?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Bothuyne, zoals u zelf aangeeft, gaat het inderdaad om een vervolgstudie. De eerste studie van vorig jaar maakte nog geen duidelijk onderscheid tussen de regionale en federale componenten. Dat is nu iets duidelijker.

De studie laat inderdaad ook een positieve evolutie zien. Maar, zoals u heel terecht opmerkt, zijn we er nog niet. De Vlaamse beleidskosten die worden doorgerekend via de elektriciteitsfactuur zijn voor gezinnen licht gedaald ten opzichte van vorig jaar, maar er is nog wel wat werk voor de boeg.

Daarnaast toont de studie ook aan dat Vlaanderen voor kmo's wel de goedkoopste regio is op het vlak van elektriciteit, in vergelijking met alle andere regio's die – voor alle duidelijkheid – opgenomen zijn in de studie. Ook wat de grotere verbruiksprofielen betreft, doet Vlaanderen het, wat de elektriciteitskosten betreft, behoorlijk.

Hoe evalueer ik de Vlaamse supercap-regeling? De studie bevestigt heel duidelijk dat de supercap-regeling de elektriciteitsprijzen van Vlaamse elektro-intensieve ondernemingen weer in de buurt brengt van de elektriciteitsprijzen in de buurlanden. Dit bewijst dat dit een belangrijke competitiviteitsmaatregel is. Deze regeling kan niet verder worden uitgebreid naar andere doelgroepen want de Europese richtsnoeren voor staatssteun laten deze vrijstellingsregeling enkel toe voor ondernemingen die elektro-intensief zijn.

Zoals u zei, hebben we deze legislatuur al heel wat maatregelen genomen en zullen we die ook nog nemen om de extra lasten op de elektriciteitsfactuur te beperken en de energienorm om te zetten in effectieve maatregelen. Zo hebben we de steunhoogte voor hernieuwbare energie aangepast, met meer marktconforme investeringsrendementen en een duidelijk afbouwpad. We hebben ook de uitbreiding van de supercap-regeling naar warmte-krachtcertificaten. Verder wordt de openbare dienstverplichting voor openbare verlichting vanaf volgend jaar afgeschaft en worden ook de kosten voor nieuw beleid daaruit gehaald, naast de financiering van alles wat te maken heeft met woningen. Deze ingrepen zorgen ervoor dat de kosten van het nieuwe Vlaams beleid niet in de elektriciteitsfactuur komen.

We voeren ook overleg met de federale collega's. Zij informeerden ons dat ze bezig zijn met het uitwerken van een energienorm. Dit voorstel zou dit najaar worden voorgelegd aan de Federale Regering. Ik denk dat dit een positieve evolutie kan inhouden.

Zoals u weet, zijn we ook aan het bekijken hoe het zit met de verschuiving van de kosten van elektriciteit richting stookolie en aardgas. Het is blijkbaar zo dat wij dat niet kunnen doen voor stookolie, omdat dit een federale bevoegdheid is. Ik denk dat het daarom ook goed is dat we goed moeten samenwerken met de federale collega's, zodat er een coherent beleid is.

Iets wat we ook moeten bekijken, is de 'inventaris van subsidies voor fossiele brandstoffen'. Ik lees daarin dat België in 2019 nog 2,13 miljard subsidie heeft gegeven voor stookolie. Volgens mij is dit iets wat we samen met de federale collega's zullen moeten opnemen.

Ik geef u dus gelijk: het werk is nog niet af. Die oefening inzake het verschuiven naar fossiele brandstoffen zullen we verder nog moeten maken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, minister. Ik denk dat die studie ons inderdaad in staat stelt om de vinger aan de pols te houden. Tegelijkertijd bezorgt die studie ook heel wat werk op onze agenda.

Ik wil er nog enkele elementen uit halen. Waar wilt u landen met dat overleg met het federale niveau, heel specifiek over stookolie? Ik begrijp uit uw antwoord dat u de subsidies voor stookolie weg wilt. Op welke manier ziet u dan idealiter een tarifiering voor stookolie, die ervoor zorgt dat klimaatvriendelijkere alternatieven er beter uitkomen?

Voor aardgas zijn we natuurlijk wel bevoegd, althans voor de distributie. Dat wil dus zeggen dat we wel wat hefboomen hebben op dat vlak. Welke concrete initiatieven plant u op dat vlak om een verschuiving te bewerkstelligen tussen elektriciteits- en aardgasfacturen?

Kunt u nog wat toelichting geven bij de initiatieven die u nog in de pijplijn hebt voor onze industrie inzake de energienorm? U verruimt namelijk de scope voor onze energiebeleidsovereenkomst en wilt dus de energiebesparingsdoelstellingen voor meer bedrijven doordrukken – wat volgens mij een goede zaak is, in het licht

van het regeerakkoord. Maar misschien moeten we, qua competitieve energieprijzen, ook de scope verruimen naar die bedrijven.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Bothuyne, wij zijn niet bevoegd voor stookolie, ook niet voor die subsidies. Maar ik denk dat het goed is om met het federale niveau te bekijken wat men daarmee gaat doen. Op Vlaams niveau hebben onze parlementsleden een voorstel van decreet ingediend over de uitfasering daarvan. Ik denk dat hierover een goede afstemming nodig is. De kwestie bevindt zich vooral op het federale niveau, maar wij voeren goede gesprekken met de collega's – ook federaal – die met een grotere oefening bezig zijn, zoals ik heb begrepen.

Wat de verschuiving van een aantal kosten van elektriciteit naar het fossiele betreft, zijn we vooral aan het bekijken waarvoor wij bevoegd zijn. Hetzelfde geldt voor aardgas. Ook op dat vlak zal ik in de gesprekken, ook binnen de regering, eerst eens aftoetsen wat mogelijk is. Ik denk dat het logisch is dat we eerst eens van gedachten wisselen over hoe we dat aanpakken.

Wat de energienorm betreft, denk ik dat we al alles gedaan hebben wat we konden doen op Vlaams niveau. Denk maar aan de supercap voor de groenestroomcertificaten (gsc's) en aan de warmte-krachtcertificaten (wkc's). Het grotere werk rond de energienorm is nu ook bezig met de federale collega's. Ook dat volgen we verder op, zodat beide niveaus goed op elkaar afgestemd zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik bemerk een zweem van samenwerkingsfederalisme, minister. Ik kan u alleen maar veel succes wensen met die goede intenties. We zullen u daarbij heel graag ondersteunen, maar indien nodig ook over onderwerpen. Dit wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ineensinken van de investeringen in zonnepanelen – 3621 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over zonne-energie – 3662 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Hoewel een investering in zonnepanelen nog altijd een interessante investering is, heeft het vertrouwen natuurlijk een bijzonder stevige knak gekregen afgelopen jaar. Dat is een open deur intrappen. En je ziet dat ook wel stevig in de cijfers nu. Het eerste trimester bleek uit energiesparen.be dat er een bijzonder grote terugval was van het aantal geïnstalleerde installaties.

Het eerste trimester gaf voor 2021 7500 nieuwe zonnepaneelinstallaties, en vorig jaar – dat was nu wel een boerenjaar en een volledig jaar – waren dat er nog 150.000. Maar ook als je dat vergelijkt met de jaren daarvoor, dan is er eigenlijk een stevige terugval in het aantal zonnepanelen, maar evengoed in het aantal geïnstalleerde megawatt dat er werd bijgelegd. Het betrof dus 35 megawatt in die

eerste vier maanden, terwijl dat vorig jaar per trimester nog 227 megawatt was. Dat is zeven keer zoveel, vorig jaar. Oké, zoals gezegd was 2020 wel een bijzonder goed jaar, maar die 35 megawatt is ook bijzonder ver onder onze doelstellingen die we als Vlaanderen zelf in het Zonneplan vooruitgeschoven hebben. Dat is een eerste grote uitdaging.

Er is ook een tweede luikje daaraan, want ondertussen heeft de Organisatie voor Duurzame Energie (ODE) haar sectorbarometer uitgegeven, en ook daar blijkt dat het vertrouwen bij de installateurs van zonnepanelen gekelderd is, namelijk 67 procent voorspelt een sterke daling of een daling van haar omzetmarkt. Er is maar een 20 procent die nog groei voorziet. Dat zijn toch cijfers om ongerust van te worden. Daarom enkele vragen, aangezien het voor velen nog steeds rendabel is – niet voor iedereen, maar voor vele inwoners en ook voor het klimaat en voor onze Vlaamse economie is het wel nog van belang.

Op welke manier gaan we de voordelen van zonnepanelen in de verf zetten zodat de Vlaming daar opnieuw warm voor loopt en erin wil investeren?

Gaat u een brede sensibiliseringscampagne op poten zetten en ziet u mogelijkheden om samen te werken met lokale besturen?

Hoe zult u ook kmo's en bedrijven overtuigen om in zonnepanelen te investeren? Er was voorzien om een call te lanceren voor een kmo-zonnecoach, die advies verstrekt over zonnepanelen op bedrijfsgebouwen en -terreinen. Wanneer wordt die call gelanceerd?

En ziet u mogelijkheden om het installeren van zonnepanelen op overheidsgebouwen te versnellen?

Er is ook nog een vierde vraag. Er is voorzien om in 2022 een evaluatie van de ondersteuningsprogramma's uit te voeren. Gezien de negatieve tendens, vroegen we ons af of die evaluatie niet beter sneller gebeurt, zodat we kunnen bijsturen waar nodig.

En dan tot slot nog een vraag over het TETRA-project (TEchnology TRAnsfer) Agri-voltaics, dat bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) loopt sinds 2019, waarbij in de perenteelt zonnepanelen boven de boomgaard geïntegreerd worden. Ik vroeg me af wat de stand van zaken van dit project was.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega Aerts heeft het al geschetst: de laatste cijfers van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) waren in de eerste vier maanden van dit jaar niet zo fraai. Slechts 35 megawatt aan nieuwe zonnepaneleninstallaties staat natuurlijk in contrast met de ambitie van de Vlaamse Regering om het vermogen van zonnepanelen in Vlaanderen tegen 2025 naar minstens 1500 megawatt uit te breiden. Dat betekent dat we vijf jaar lang gemiddeld een groei van gemiddeld 300 megawatt per jaar moeten laten optekenen. Aan het huidige tempo wordt het moeilijk om die doelstelling te halen.

De sector trok al aan de alarmbel – zoals de collega al schetste – en u reageerde ook dat het arrest van het Grondwettelijk Hof van begin dit jaar het draagvlak aan diggelen heeft geslagen.

Mensen zijn inderdaad terughoudend, en dat leek u inderdaad niet onlogisch. U beloofde werk te maken van een goed en rechtszeker kader waarbinnen mensen zelf beslissen of en hoe ze investeren. Tegelijk zei u ook dat u geen verkoper van zonnepanelen bent.

Misschien is dat toch wel nodig, minister: dat de minister van Energie ook effectief ten volle achter die doelstelling gaat staan om de geïnstalleerde capaciteit van zonne-energie fors op te trekken. De sector en lokale besturen kunnen hier inderdaad een bondgenoot zijn. Zoals ik al meermaals gezegd heb, heeft de stad Antwerpen in haar klimaatplan de ambitie opgenomen om de geïnstalleerde capaciteit aan zonne-energie te verzesvoudigen. Ik ga ervan uit dat nog vele andere lokale besturen op dat vlak ambitieus kunnen en willen zijn.

Bovendien blijft investeren in zonnepanelen nog altijd interessant, zowel voor particulieren als bedrijven. Sinds begin dit jaar geldt ook de Vlaamse investeringspremie tot 1500 euro. Een gemiddelde PV-installatie (fotovoltaïsche installatie) is op die manier op minder dan 9 jaar terugverdiend, terwijl de panelen vaak 25 jaar en zelfs langer kunnen meegaan. Personen die behoren tot de prioritaire doelgroep – en dat zijn er heel wat in Vlaanderen – komen bovendien in aanmerking voor een renteloze energielening via een energiehuis en kunnen er ondersteuning krijgen bij hun investering. Daarnaast zijn er ook nog de groepsaankopen, bijvoorbeeld via de provincies.

Naast het plaatsen van zonnepanelen op particuliere woningen is er ook nog veel potentieel voor middelgrote zonnepaneelinstallaties op niet-residentiële gebouwen. Daartoe komt er een nieuwe steunregeling voor middelgrote PV-installaties, via een call-systeem. In de sector bestaat echter wat vrees omdat dit systeem complex en onaantrekkelijk zou kunnen zijn.

Ik heb daarom een aantal vragen, minister.

Hoe reageert u op die scherpe daling van de geïnstalleerde capaciteit in het eerste kwartaal?

Zult u de doelstellingen uit het zonneplan en het klimaatplan aanpassen?

Zou een campagne, samen met de sector en lokale besturen, om de investeringen in zonne-energie aan te moedigen, opgezet kunnen worden? Zult u daartoe het initiatief nemen?

U had het over een rechtszeker kader. Welke elementen ziet u daarin? Voorziet u nog nieuwe initiatieven?

Hoe kunnen we bijvoorbeeld de op te zetten hernieuwbare-energiegemeenschappen en andere vormen van energiedelen promoten en ondersteunen? Wat is de timing van de operationalisering?

Mijn laatste vraag gaat over de energielening. Hoeveel mensen maken op dit moment gebruik van de energielening om zonnepanelen te installeren? Zou een uitbreiding van de doelgroep hier niet mogelijk en wenselijk zijn? Op die manier zouden we nog meer gezinnen in staat kunnen stellen om zonnepanelen aan te schaffen, rekening houdend met de toch nog altijd korte terugverdientijden en de opties die er zijn voor de toekomst. Dat zou het verschil kunnen maken voor het behalen van onze doelstellingen en dat zou tegelijkertijd hernieuwbare energie breed introduceren.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, eerst en vooral wil ik meegeven dat ik inderdaad gezegd heb dat we de cijfers die een maand geleden naar voren kwamen, moeten begrijpen in het licht van wat er in februari gebeurd is met het arrest van het Grondwettelijk Hof. Ik wil ook meegeven dat projecten binnen de maand moeten worden aangemeld bij de netbeheerder. Daarna moet Fluvius de aangemelde dossiers valideren. De cijfers van de laatste maanden zijn sowieso dus wel onvolledig.

Ze mogen ook niet zomaar vergeleken worden met de volledige cijfers van dezelfde periode vorig jaar. Bovendien hebben de meeste huishoudens die plannen hadden om zonnepanelen te plaatsen, dat nog snel gedaan eind vorig jaar, omdat ze op die manier hoopten nog binnen het systeem van de terugdraaiende teller te vallen. We zien dat ook in de toevloed in de maanden november en december van vorig jaar. Het is dus logisch dat de eerstvolgende maanden daarna minder mensen investeren. Voor grotere projecten moet eerst ook geëvalueerd worden hoeveel projecten kiezen voor een eenvoudigere investeringspremie binnen de net gelanceerde call. Het is ook belangrijk om mee te geven dat het heel moeilijk is om het recordjaar 2020 te evenaren of te benaderen.

Ik geef u de voorlopige cijfers. In 2020, vorig jaar dus, blijkt dat er 681 megawatt werd geplaatst tegenover een gemiddelde groei van 318 megawatt per jaar die opgenomen is in het Vlaams Energie-en Klimaatplan. Dat cijfer van 681 megawatt duidt erop dat 2020 een bijzonder recordjaar was.

Maar dat betekent uiteraard niet dat we moeten stilzitten, collega's. Ik besef heel goed dat de uitdaging immens is.

Wat de huishoudens betreft, heeft de Vlaamse Regering vorig jaar premies voorzien om kleinschalige PV-installaties voldoende aantrekkelijk te houden. Dat blijft ook zo, collega's. Daarbij werd de premie voor dit jaar vastgelegd op 300 euro per kilowattpiek tot 4 kilowattpiek en 150 euro per kilowattpiek tussen 4 en 6 kilowattpiek, wat volgens de simulaties een terugverdientermin van tien jaar zou opleveren.

Als we nu dezelfde simulatie opnieuw maken, zien we echter dat de investeringskosten ondertussen sneller zijn gedaald dan toen werd verwacht. Daarnaast is ook de opbrengst uit elektriciteitsaankoop en uit de terugleververgoedingen hoger dan destijds geraamd. Daardoor verlaagt de terugverdientijd naar 8,7 jaar. Het blijft dus een bijzonder aantrekkelijke investering als je weet dat zonnepanelen gedurende 20 tot 25 jaar stroom opwekken.

Op dit moment werken we samen met verschillende partners, waaronder Fluvius, een communicatiestrategie uit over de hele energietransitie, niet alleen over de zonnepanelen. Ik denk dat het belangrijk is dat we goed brengen wat die energietransitie betekent en wat een individu daarbij kan betekenen. Die actie is gepland voor het najaar. Daarbij zullen de voordelen van zonnepanelen natuurlijk ook aan bod komen. Ik denk dat dat ook gevraagd werd in de verschillende tussenkomsten.

Ook het besluit rond energiegemeenschappen dat tegen eind dit jaar wordt uitgewerkt, kan in de toekomst een boost geven aan zonnepanelen.

Verdere maatregelen die de ontwikkeling van zonnepanelen aanmoedigen, heb ik gebundeld in het Zonneplan 2025.

Voor grotere PV-projecten werd midden mei de eerste call gelanceerd. Op basis van de reacties die we tot nu toe hebben ontvangen, is er wel heel wat belangstelling voor deze investeringssteun. De eerste call werd vorige week afgesloten en er werden ruim negentig aanvragen ingediend voor ruim 40 megawatt, wat het totaalbudget overschrijdt. Op zich vind ik het goed dat er heel veel aanvragen zijn. Dat betekent dat er voldoende concurrentie is en dat we de aangevraagde steun ook aan het meest kostenefficiënte project kunnen toewijzen. Concrete resultaten zullen beschikbaar zijn tegen ten laatste halfweg juli.

Gezien de grote belangstelling voor deze eerste call en het vlot verloop van de aanvragen, zullen we dit jaar nog twee in plaats van één call organiseren. Ik denk dat het logisch is dat we dat doen. Voor de tweede call in september voorzie ik een

budget van 5 miljoen euro. In december volgt nog een derde call voor zowel zonnepanelen als voor windprojecten.

Collega Aerts, de opstart van een project zonnecoach zal aansluitend worden uitgewerkt. Een volgende call groene stroom zal worden gelanceerd na de zomer met een gelijkaardig budget.

Voor het installeren van zonnepanelen op overheidsgebouwen levert het Vlaams Energiebedrijf grote inspanningen. Het Vlaams Energiebedrijf voert specifieke acties richting onderwijsinstellingen en lokale besturen. Eind 2020 waren reeds 196 installaties geplaatst. In 2020 waren er 425 nieuwe aanvragen voor een haalbaarheidsstudie, waarvan 354 projecten verdergezet worden. Dat lijkt me de juiste richting om in te slaan.

Sinds 1 januari 2020 hebben ook lokale overheden en andere publieke entiteiten toegang tot derdepartijfinanciering via een raamcontract van het Vlaams Energiebedrijf. Het Vlaams Energiebedrijf zal zorgen voor een ontzorgingsaanbod voor de publieke sector en op die manier de lokale overheden ondersteunen bij de concrete invulling van hun voorbeeldfunctie.

Ook voor scholen worden bijvoorbeeld via het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) en GO! renteloze energieleningen voorzien en is er een partnerschap met het Vlaams Energiebedrijf, dat begeleiding en ontzorging ook aanbiedt aan de scholen.

Ik voorzie dit jaar ook een overleg binnen de Stroomgroep Hernieuwbare Energiebronnen, waarbij onder meer ook de uitvoering van de PV-premie 2021 en de call groene stroom zullen worden besproken, op basis van de eerst beschikbare resultaten. Ik denk dat het ook goed is dat we dat geregeld bekijken.

Het TETRA-project waar collega Aerts naar verwijst valt onder VLAIO.

Het decreet met betrekking tot het regelgevend kader voor energiegemeenschappen en energiedelen werd inderdaad op 31 maart door het parlement goedgekeurd. Momenteel wordt er gewerkt aan een uitvoeringsbesluit waarin de timing van energiedelen en de directe verkoop van groene stroom door één persoon aan een andere persoon – peer-to-peer – zal worden vastgelegd. Ook de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), Fluvius en de leveranciers, treffen de nodige voorbereidingen om deze nieuwe activiteiten – ik hoop zo snel mogelijk – ook allemaal te operationaliseren.

En dan was er ook nog een vraag rond de energieleningen. In 2020 werden 487 energieleningen verstrekt voor PV-panelen, dus dat is ongeveer goed voor 24 procent. De cijfers voor dit jaar zijn natuurlijk nog niet volledig, maar de eerste maanden van dit jaar ging het over 70 energieleningen.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): U stelt, minister, dat de cijfers nog niet volledig zijn en dat 2020 een recordjaar was waarmee we niet kunnen vergelijken. Dat heb ik ook gezegd, maar niettemin wil ik toch onderstrepen dat de trendbreuk van de eerste maanden toch wel belangrijk is, want het gaat niet goed. En dat merk je. Het geknakte vertrouwen zit niet alleen in zonnepanelen. Het zit ook op de digitale meter, ook op de warmtepompen. Het verspreidt zich. Het is dus zeer goed dat er een communicatiecampagne komt die, zoals u aanhaalt, samen met Fluvius wordt uitgewerkt.

Ik heb daar nog twee vragen over. Is er een link gelegd met lokale besturen, omdat lokale besturen nog steeds zeer dicht bij hun bevolking staan en mensen daar heel

vaak veel vertrouwen in hebben. Het is het overheidsorgaan dat het meest vertrouwd wordt van allemaal, vanuit de bevolking. Dus ik hoop dat zij daar misschien mee zowel de voorbeeldfunctie kunnen opnemen als een link kunnen zijn, een go-between, tussen de Vlaamse overheid en de inwoners. Vandaar de vraag naar de betrokkenheid van lokale besturen.

In welke mate wordt ook de sector betrokken bij het uittekenen van de communicatiecampagne? Want ook dat lijkt me interessant, aangezien zij op dit moment zeer goed vaststellen wat dat geknakte vertrouwen betekent. Eender welke Facebookadvertentie over zonnepanelen krijgt meer boze gezichten dan duimpjes tegenwoordig: dat laat toch veel zien. In welke mate worden ook zij betrokken?

Ik heb ook dezelfde of een gelijkaardige vraag naar de call voor de grotere zonnepaneleninstallaties. Het is zeer goed dat er negentig aanvragen zijn. Tegelijkertijd zijn ook wat dat betreft vanuit de sector een aantal opmerkingen gegeven. Het gaat om een complexe procedure, waardoor er toch ook wel wat bedrijven afhaken, vanwege het aanvraagformulier op zich. Ik vroeg me af of er een evaluatie met de sector voorzien is, voor de twee calls die in het najaar gelanceerd worden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Het is inderdaad zo – en ik ben blij dat u dat ook nog eens beklemtoont – dat zonnepanelen effectief een interessante investering blijven. Die 8,7 jaar terugverdientijd kan tellen, en met de digitale meter zijn er voor de toekomst allicht nog meer mogelijkheden om die rendabiliteit te gaan verhogen.

Alleen zullen bijzonder weinig mensen in Vlaanderen dat op dit moment geloven. Een communicatiecampagne over zonnepanelen, over de energietransitie en over de voordelen van de digitale meter en een slim net is essentieel, denk ik. Ik ben blij dat daar werk van wordt gemaakt.

Ik hoop inderdaad ook dat dat gebeurt samen met zoveel mogelijk actoren: met de sector, met Fluvius, met energieleveranciers maar ook met lokale besturen, zodat er een breed gedragen campagne uitgewerkt kan worden om een aantal zaken heel correct te duiden voor mensen die vragen hebben.

Op de call hebben negentig projecten gereageerd, zei u, minister. Zijn dat negentig projecten enkel voor zonnepanelen of voor hernieuwbare energie in het algemeen? Dat was me niet duidelijk. Kunt u wat duiding geven bij het aandeel van PV in die aanvragen die binnengekomen zijn?

Het Vlaams Energiebedrijf is bijzonder belangrijk. Dat loopt goed. Ik hoop dat daar verder op gewerkt wordt. Ik had nog wel een concrete vraag, die u niet beantwoord hebt. We hebben die energielening, die ervoor kan zorgen dat mensen die op dit moment niet de financiële middelen hebben om te investeren in zonnepanelen, toch in staat zijn om dat te doen, renteloos. Die renteloze lening is momenteel mogelijk voor een heel grote groep mensen in Vlaanderen. Misschien moeten we eens bekijken of we die niet kunnen uitbreiden naar alle Vlaamse gezinnen. De Vlaamse overheid kan zich op dit moment heel goedkoop financieren en kan dus op een heel efficiënte manier geld ter beschikking stellen, eventueel samenwerken met banken om mensen renteloos te financieren om te investeren in zonnepanelen. Als er vorig jaar een kleine vijfhonderd energieleningen zijn toegestaan, bewijst dat toch dat dit potentieel heeft, waar we allicht verder op kunnen werken. Ik hoor graag uw mening daarover.

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Collega's, ik zit hier met grote ogen naar dit minidebat te kijken. Minister, weet u waarom niemand nog zonnepanelen wil leggen vandaag?

Omdat u – de Vlaamse Regering – het draagvlak voor zonne-energie helemaal onderuit hebt gehaald. Daar moeten we toch geen tekeningetje bij maken? Ten eerste is er de gebroken belofte van de virtueel terugdraaiende teller. Dat heeft een diepe wonde geslagen in het vertrouwen van de burger in de Vlaamse Regering. Ten tweede is er de compensatieregeling voor gedupeerde zonnepaneeleigenaars, die absoluut onvoldoende is. Ten derde is er het nieuwe decreet dat Open Vld, CD&V en N-VA hier door het parlement geduwd hebben en waardoor gedupeerde zonnepaneeleigenaars niet meer naar de rechtbank kunnen stappen om hun reële schade vergoed te krijgen. En dan bent u verwonderd dat niemand nog vertrouwen heeft in zonne-energie en nog minder vertrouwen in de Vlaamse Regering? Minister, we gaan zelfs onze eigen, lage, zelf opgelegde zonne-energie-doelstelling van bijna 7 gigawatt tegen 2030 niet halen. Met alle respect, minister, er zal echt wel meer nodig zijn dan een communicatiecampagne in het najaar. Het probleem is niet dat mensen niet goed geïnformeerd zijn. Het probleem is dat er dringend een ander beleid moet komen, waardoor burgers opnieuw goesting krijgen om mee te investeren in die hernieuwbare energie.

Minister, ik heb nog een concrete vraag. Als ik het me goed herinner, was er eind vorig jaar slechts 5 procent van de bruikbare daken in Vlaanderen ingezet voor zonnepanelen. Er lijkt me dus nog gigantisch veel ruimte voor verbetering. Het probleem blijft uiteraard die investeringskosten, ook al is de terugverdientijd acht à negen jaar, en ook al zijn die investeringskosten zelf enorm gezakt. Collega Bothuyne heeft gesproken over die vijfhonderd renteloze leningen, waar duidelijk nog veel meer potentieel in zit. U hebt gesproken over energiegemeenschappen die in de toekomst een boost zouden kunnen geven. Mijn concrete vraag is: wat is uw mening over het gebruik van derdebetalersregelingen, waarbij bijvoorbeeld een netbeheerder, een coöperatie of een overheid zonnepanelen legt op privé-daken, een systeem waardoor die investeringskosten overstegen worden en de voordelen eigenlijk gelijk verdeeld worden? Dat is een soort win-winsituatie voor iedereen. Ziet u daarin een mogelijke hefboom om investeringen in zonnepanelen een boost te geven?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, eerst en vooral wil ik zeggen dat de nieuwe regeling die we hebben opgemaakt na het arrest van het Grondwettelijk Hof, uitgaat van een terugverdientijd van 10 jaar, wat volgens mij, gezien het feit dat zonnepanelen 25 jaar meegaan, toch een mooie en correcte tegemoetkoming is. Ik blijf daarbij.

Ik hoor graag andere alternatieven, maar als je zegt dat er 2, 3, 4 miljard euro – weet ik veel – wordt ingestoken, ja ... dan moet u mij eens vertellen hoe men dat eigenlijk wil financieren. Dus je hebt het arrest van het Grondwettelijk Hof, en ja, ik denk dat we toch wel op een correcte manier – ook ten aanzien van mensen die misschien geen zonnepanelen hebben – een terugverdientijd van tien jaar voor zonnepanelen voorzien. Zonnepanelen gaan lang mee, en voor alle duidelijkheid: iedereen kan nog altijd naar de rechtbank stappen als ze dit niet goed vinden. Dus ik wil ook wel onderlijnen dat, als men niet tevreden is, men naar de rechtbank kan gaan. Dat recht blijft bestaan.

Inderdaad, collega Bothuyne, wat de energieleningen betreft, hebt u daar een punt. Ik denk dat we dat ook in het najaar moeten evalueren, en kijken of we niet kunnen uitbreiden naar andere doelgroepen. De uitbreiding van de doelgroep zal een element zijn dat we grondig moeten bekijken. Ik neem dat mee in de evaluatie.

Dan is er ook een vraag gesteld rond de projecten die binnenkomen, die negentig-tal projecten die al ingediend zijn. Het gaat inderdaad om hernieuwbare energie in zijn totaliteit, maar het grootste aandeel zijn wel de zonnepanelen. Het aantal

windprojecten is eigenlijk een tien projecten of zo, de rest is allemaal zonnepanelen.

Ik ben het eens met jullie dat we dat aan het einde van het jaar ook moeten evalueren. Indien de procedure te complex is – voorlopig blijkt dat wel niet, gezien het grote succes van het aantal projecten dat binnen is – wil ik het zeker tegen het eind van het jaar evalueren en kijken of het inderdaad vereenvoudigd kan worden – graag zelfs. Dus aan de hand van de procedure die nu doorloopt, als blijkt dat het niet complex genoeg is, sta ik daar zeker voor open.

Wat de lokale besturen betreft, hebben we met minister Somers heel fel samengewerkt. In het Lokale Energie- en Klimaatpact dat collega Somers met lokale besturen afsluit, wordt ook ingezet op heel die ontwikkeling van coöperatieve, hernieuwbare energieprojecten.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Bedankt, minister, voor de antwoorden.

Om het vertrouwen opnieuw te herstellen gaan we nood hebben aan die sensibilisering en die communicatiecampagne. Het zal, zoals collega De Meester zegt, zelfs nog meer vragen dan dat. Meneer Bothuyne verwees er ook al naar hoe belangrijk het is dat dat positief wordt uitgedragen.

Van u uit, vanuit de overheid in het algemeen, hebben we toch nood aan meer ondersteuning. Het is niet fijn, maar het is nu het moment om de nek uit te steken en te blijven zeggen dat zonnepanelen een goede investering zijn, maar evengoed de sector niet te problematiseren wanneer het niet nodig is. We moeten hen zoveel mogelijk betrekken, ook bij het uitwerken van een stabiel kader rond de evaluatie van die calls, maar evengoed rond de energiegemeenschappen en dergelijke, om hen vooruitzicht te geven op de manier waarop zij goede voorspellingen kunnen maken van rendementen, naar klanten toe. Als ze vandaag bij iemand op bezoek gaan om een offerte te maken, horen ze vaak vragen over wat het capaciteitstarief gaat geven, en dan wordt het direct weer heel wat onduidelijker.

Refererend naar de vorige vraag, blijft de grote oplossing zitten in kosten uit die elektriciteitsfactuur te halen, zodat ook het verschil tussen de geleverde elektriciteit en de ontvangen elektriciteit kleiner wordt, en dat de spanning daarop kleiner wordt. Dat zal een belangrijke stimulans zijn voor groene energie.

Maar ik kan het niet genoeg benadrukken: werk mee aan het uitstralen van dat positieve beeld. Zonnepanelen blijven een goede investering. We hebben het nu eenmaal nodig. Ik heb alle begrip voor mensen die zich na het afgelopen jaar gefoet voelden, maar mensen die vandaag nog geen zonnepanelen hebben, zouden zich daar niet door mogen laten afschrikken, al is dat natuurlijk niet gemakkelijk als de tendens helemaal tegen zit.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Bedankt voor de bijkomende antwoorden, minister. Er zijn toch een aantal hoopgevende elementen: de campagne, het overleg met de sector, het feit dat zonnepanelen een groot aandeel uitmaken van de call voor middelgrote projecten. Dat is positief te noemen voor de sector.

Het arrest van het Grondwettelijk Hof heeft het vertrouwen inderdaad geschaad. Heel veel mensen zijn kwaad en boos, vooral zij die op dit moment zonnepanelen hebben. Maar, collega's, sinds 1 januari – en dat heeft niets te maken met het arrest van het Grondwettelijk Hof – is er wel een nieuw kader met een investe-

ringspremie, waarbij de onzekerheid die de terugdraaiende teller met zich meebracht, definitief is weggewerkt. We hebben daarnaast de energielening, die ervoor kan zorgen dat we geen ingewikkelde constructies nodig hebben van derdebetalerssystemen en gedeelde winsten, waar collega De Meester mee aan komt zetten.

Met een renteloze energielening – en ik ben blij dat u dat verder wilt onderzoeken, minister – kunnen we het wel degelijk betaalbaar en haalbaar maken, gezien de korte terugverdientijden, voor heel veel Vlaamse gezinnen om mee te gaan in de transitie en dus ook zonnepanelen te gaan installeren in de komende maanden en jaren. Het is een 'work in progress', maar de elementen liggen inderdaad op tafel om daar ook effectief een succes van te maken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Carmen Ryheul aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de waarschuwing tegen het (massale) gebruik van timers door onder meer zonnepaneeleigenaars – 3649 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, nu het Grondwettelijk Hof met zijn arrest van 14 januari 2021 het systeem van de terugdraaiende teller definitief van tafel heeft geveegd, raden heel wat energiespecialisten aan om te werken met een timer. Een dergelijke timer zorgt ervoor dat je elektrische toestellen voornamelijk overdag kunnen verbruiken, als de zon schijnt en de zonnepanelen dus elektriciteit opwekken.

Volgens brandpreventieadviseur Tim Renders is dat geen goed advies. Hij stelde op Radio 2 dat de raad van de energiespecialisten ingaat 'tegen alle boerenwijsheid'. Hij blijft de boodschap meegeven dat elektrische toestellen steeds onder toezicht moeten worden ingeschakeld. Een elektrisch defect ligt in ons land aan de basis van een op de drie branden. Het aantal incidenten zal allicht niet of nauwelijks toenemen door het gebruik van timers, maar de schade dreigt wel groter te zijn wegens de afwezigheid van personen die snel kunnen ingrijpen.

Minister, hoe reageert u op de waarschuwing van de brandpreventieadviseur? Zult u onderzoek laten verrichten naar de risico's verbonden aan het massale gebruik van timers door zonnepaneeleigenaars? Zijn er volgens u brandgevallen bekend waarbij het gebruik van timers zonder toezicht tot brand heeft geleid? Zult u een campagne lanceren die gebruikers moet wijzen op de risico's en het belang van preventieve maatregelen tegen brandrisico's? Zult u het gebruik van timers door zonnepaneeleigenaars aanmoedigen? Welke andere initiatieven neemt u in dat verband?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: De brandpreventieadviseur legt in zijn advies de nadruk op het zoveel mogelijk vermijden van het gebruik van huishoudtoestellen wanneer niemand thuis is. Waar de adviseur dus op wenst te wijzen, is dat er in dat geval, indien er problemen ontstaan met die toestellen, geen toezicht is om tijdig in te grijpen. Hoewel dat aspect aandacht verdient, is het, zoals de brandpreventieadviseur ook aanhaalt, een afweging die afgestemd is op het oordeelkundig installeren en gebruiken van de toestellen, het normeren van de kwaliteit van elektrische toestellen, toestellen die ook steeds meer zullen worden afgestemd op een ander werkingsritme, ook met het toenemen van het thuiswerken.

Niet alle toestellen zijn even brandgevoelig. De grootste elektriciteitsgebruikers waar het echt zinvol is om automatisch aan te sturen, zijn de elektrische boiler of de warmtepompboiler. Ook elektrische wagens zullen in de toekomst steeds meer tijdsgestuurd opladen.

Er is een groot verschil in types van timers. Een timerschakelaar in het stopcontact kan minder vermogen aan dan een tijdschakelaar die in de zekeringskast wordt geplaatst en van daaruit een bepaalde kring met stopcontacten aanstuurt. Zeker voor het sturen van grotere vermogens is die laatste oplossing meer aan te raden.

Het gebruik van timers op zich is niet het probleem, maar zoals de brandpreventieadviseur aangeeft, wel de afwezigheid van controle tijdens de werking van de toestellen. Dit is zeker een aandachtspunt voor mijn collega-ministers bevoegd voor brandveiligheid. Ik zal dat eerstdaags zeker op de radar zetten.

Aangezien het defect gaan van elektrische toestellen en het daaraan verbonden risico op brand niet rechtstreeks verbonden zijn aan het oordeelkundig gebruik van de timers, lijkt het informeren eerder te moeten focussen op algemene brandpreventie en brandveiligheid. Ik zal ook dat overmaken aan de collega's bevoegd voor brandveiligheid.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. De afwezigheid van controle is alvast een punt. Het stijgend aantal woningbranden toont aan dat dit geen ver-van-mijn-bedshow is. Tim Renders stelt ook dat het typisch is voor Belgen om te denken dat het hun niet zal overkomen. Nochtans zou in ons land iemand om de zeven dagen om het leven komen als gevolg van een woningbrand.

Het aantal energieverblindende elektrische toestellen dat in huis wordt opgeladen, is sterk toegenomen, zoals de elektrische fiets of step en straks elektrische auto's. Vaak laden we die toestellen ook te lang op. Een andere boerenwijsheid dat je toestellen moet uittrekken op het moment dat je het huis verlaat, wordt helemaal niet meer opgevolgd. Vlamingen zijn creatief en zoeken graag naar achterpoortjes waaruit ze voordeel kunnen halen.

Ik vind het belangrijk om de boodschap die de brandpreventieadviseur al jaren meegeeft, te ondersteunen en uit te dragen – zeker nu eigenaars van zonnepanelen de grootste gedupeerden zijn van de afschaffing van de terugdraaiende teller – namelijk om elektrische toestellen enkel in te schakelen als je thuis bent en enkel overdag. Als er overdag dan toch een brand zou uitbreken, is men er sneller bij en zal de gevolgschade minder groot zijn. Energie 's nachts verbruiken is misschien wel goedkoper, maar de brand uiteindelijk veel duurder, om nog niet te spreken over het emotionele leed.

Minister, het is absoluut niet de bedoeling om zonnepaneeleigenaars die timers gebruiken paniek aan te jagen, maar het zijn wel degelijk vragen die heel wat mensen bezighouden. In dat kader wil ik nog een suggestie doen: de meest evidente manier om in te zetten op brandveiligheid is het plaatsen van voldoende rookmelders die genoeg lawaai maken. Ze moeten ook op risicoplakaten geïnstalleerd worden en niet alleen op de vluchtroute, zoals op plakaten waar de warmteboiler en de omvormer van de zonnepanelen staan. Een beetje voorzichtigheid kan nooit kwaad.

Moeten gezinnen die gebruikmaken van een dergelijke timer om hun apparaten overdag op te laden terwijl ze niet thuis zijn, zich zorgen maken dat hun brandverzekering in het geval van een brand niet zou tussenkomen wegens nalatigheid?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik zal niet zeggen dat er geen goede communicatie moet gebeuren, maar we moeten ook niet doemdenken en dat doet mevrouw Ryheul wel. Ze springt van links naar rechts in haar betoog. Als we geen elektrische toestellen mogen aanlaten, dan vraag ik aan de commissieleden wie zijn bakje van Telenet of Proximus uitzet, wie zijn televisie uitzet of zijn vaatwasser als hij vertrekt? Wie zet zijn elektrische boiler uit? Niemand doet dat. We moeten mensen die werken met een timer, niet plots stigmatiseren.

Dat dat oordeelkundig moet worden geplaatst, daar ben ik het mee eens. We kunnen daar een goede communicatie over voeren maar zonder te gaan doemdenken, want dan mag men inderdaad niets meer doen. Dan mogen zonnepanelen ook geen elektriciteit produceren en op het net zetten wanneer men niet thuis is omdat dat ook een gevaar zou zijn. Straks moet men het huis vol plaatsen met rookmelders. Ik denk dat we er juist voor moeten zorgen dat er zo weinig mogelijk bijkomende regeltjes zijn. Dat men voorzichtig is, dat men dit pragmatisch moet aanpakken, dat men daarover eventueel kan communiceren is goed, maar we gaan niet beginnen te doemdenken want dan is het beter je huis gewoon af te sluiten van de elektriciteit en zelfs van de straat. Dat is misschien een goede oplossing.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Rookmelders behoren niet tot mijn bevoegdheid, ik zal u dan ook moeten doorverwijzen naar de collega die bevoegd is voor Wonen. Ik denk dat iedereen die zich zorgen maakt, het best contact opneemt met de brandverzekering om samen te bekijken en te bespreken hoe dit kan worden opgenomen in de brandverzekeringpolis.

Mevrouw Ryheul, ik zal een aantal van uw bezorgdheden overmaken aan de collega's die daarvoor bevoegd zijn.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, ik dank u om dit samen met uw collega's te bekijken.

Mijnheer Gryffroy, ik doe absoluut niet aan doemdenken. Mijn vraag had enkel tot doel de bezorgdheden van een aantal mensen die mij daarover hebben aangesproken, hier op tafel te leggen. Het is natuurlijk altijd beter te voorkomen dan te blussen en dus de risico's op brand te beperken. Die wijsheid heb ik ook wel in pacht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het stroomnet dat in aantal gebieden op zonnige dagen de productie van PV-installaties niet kan verwerken
– 3812 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de overspanning van het elektriciteitsnet door zonnepanelen die te veel stroom opwekken
– 3829 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Tom De Meester aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het

**probleem van uitvallende omvormers bij zonnepanelen door een verzadigd energienet
– 3833 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Verschillende eigenaars van zonnepanelen in Lovenjoel, een deelgemeente van Bierbeek, merkten recent op dat de omvormer van hun pv-installaties zichzelf automatisch uitschakelde. De week nadien was het ook prijs in een aantal Limburgse gemeenten.

De Vlaamse ombudsman kaartte het bij de presentatie van zijn jaarverslag 2020 ook al aan. Het gaat om een nieuwe hinderpaal die we het beste kunnen wegneemen. De vraag is natuurlijk hoe groot het probleem is. De Vlaamse ombudsman heeft het gevoel dat hij slechts een fractie van het probleem in kaart kan brengen, onder meer omdat eigenaars niet altijd weten dat hun omvormer uitgeschakeld is. Bij een digitale meter ziet men dat wel onmiddellijk.

Fluvius geeft aan dat een heel aantal van de problemen kan worden hersteld door de omvormer in huis aan te pakken. In dat geval is de klacht onontvankelijk, maar als het probleem niet binnenshuis kan worden opgelost, dan moet Fluvius het aanpakken.

Die mensen lijden eigenlijk een dubbel verlies want hun omvormer schakelt uit waardoor zij elektriciteit moeten afnemen op een moment dat er veel productie is. Dat afschakelen van die omvormer zorgt daarnaast voor bijkomende slijtage wat op lange termijn nefast is voor hun investering.

Minister, hoe groot schat u het probleem van de uitvallende zonnepanelen door een overbelasting van het elektriciteitsnet in? Moeten we dat in kaart brengen? In welke regio's valt dit probleem voornamelijk voor?

In het Vlaams Bemiddelingsboek lezen we dat een werkgroep wordt opgestart die investeringsrichtlijnen zal uitwerken. Kreeg deze werkgroep richtlijnen van u of uw administratie mee? Heeft deze werkgroep al bevindingen geformuleerd of zijn er al investeringsrichtlijnen uitgewerkt?

De Vlaamse ombudsman stelt voor om eigenaren van zonnepanelen in Vlaanderen te vergoeden wanneer de omvormer bij momenten uitschakelt. Hoe staat u daar als minister tegenover?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Met de zomer in aantocht wordt er weer melding gemaakt van een ondertussen bekend probleem, namelijk het uitvallen van zonnepanelen door een verouderd elektriciteitsnetwerk. Op zonnige dagen piekt namelijk de productie van zonnepanelen en wordt er minder stroom rechtstreeks gebruikt. Dat leidt tot overspanning en omvormers van zonnepanelen die automatisch op veiligheidsmodus overschakelen en de productie stoppen. Het probleem doet zich bij sommige zonnepaneeleigenaars tot wel tientallen keren per dag voor. Ook leidt de problematiek soms tot schade aan elektrische apparaten. Getuigenissen over kookplaten en televisies die stuk gaan door een te hoge spanning, zijn helaas niet uitzonderlijk. Fluvius zou vorig jaar 1547 gelijkaardige klachten ontvangen hebben. Voor 2021 zit de teller voorlopig al aan 988.

De Vlaamse ombudsman en de ombudsman voor energie dringen er bij Fluvius en de Vlaamse overheid dan ook op aan om het elektriciteitsnetwerk structureel aan

te passen. Fluvius zelf stelt voor de grootte van het probleem momenteel in kaart te brengen. Er wordt ondertussen ook rekening gehouden met mogelijke schadeclaims door Vlaamse zonnepaneeleigenaars. De Vlaamse ombudsdienst deed daarom eerder al de suggestie om een forfaitair compensatiemechanisme te ontwikkelen.

Minister, welke stappen werden reeds ondernomen om dit probleem te verhelpen? Hoe staat u tegenover de suggestie van de Vlaamse ombudsdienst om een forfaitair compensatiemechanisme te ontwikkelen voor gedupeerde zonnepaneeleigenaars? Welke kosten zou u vergoed willen zien op basis van een dergelijk compensatiemechanisme? Gaat dat over schade aan elektrische apparaten, gedeelde inkomsten of extra uitgaven door uitvallende panelen? Hoeveel zou een dergelijk compensatiemechanisme kunnen kosten, zich baserend op bijvoorbeeld het aantal klachten van vorig jaar? Met welke middelen zal dat desgevallend bekostigd worden?

Fluvius stelt dat de grootte van het probleem momenteel in kaart moet worden gebracht. Staat u daarover in contact met Fluvius? Werd er al overleg gepleegd? Wat zou het in kaart brengen van het probleem juist inhouden? Wanneer kunnen we de resultaten verwachten? Zult u op basis van de bevindingen van Fluvius en in samenspraak met de betrokken actoren een structureel investeringsplan opstellen om verouderde stroomnetten in Vlaanderen aan te passen? Indien ja, wanneer mogen we dat verwachten en wie zal de kosten daarvan dragen?

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Eerst en vooral: het is bijzonder bizar om collega Van Rooy hier voor elektrificatie te horen pleiten. Maar dat geheel terzijde, want ik wil me tot de minister wenden.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik heb daar niet voor gepleit.

Tom De Meester (PVDA): Heel duidelijk wel.

Minister, het is al een hele tijd bijzonder zonnig weer, ideaal terrasjesweer. U kunt niet geloven, collega's, hoe ik na dat coronaklotejaar uitgekeken heb naar die terrasjes. Het goede nieuws is dat door dat zonnige weer de zonnepanelen in ons land ook heel veel stroom hebben geproduceerd. Er is jammer genoeg ook slecht nieuws, zoals door mijn collega's al is gezegd. Niet elke zonnepaneleigenaar heeft van dat mooie weer kunnen genieten, want bij verschillende eigenaars op verschillende plaatsen in ons land is de omvormer automatisch uitgevallen. Dat is een fenomeen dat zich voordoet wanneer er geen plaats meer is voor die zelf opgewekte stroom van zonnepanelen op het lokale energienet. Dat is niet alleen vervelend voor de eigenaars. Het is ook nog eens financieel nadelig, want wie zijn stroom niet op het distributienet kwijt kan, krijgt daar dus ook geen vergoeding voor. En die vergoeding, collega's, is nochtans cruciaal om je installatiekosten terug te verdienen.

Je hebt nu dus verschillende gezinnen die hun zuurverdiende spaargeld in die installaties hebben gestoken. Die doen hun best om hun steentje bij te dragen aan de energietransitie. Maar die komen voor de zoveelste keer bedrogen uit, met een installatie die op dat moment niets opbrengt. Het probleem van de uitvallende omvormers door netwerkcongestie is al jaren gekend bij Fluvius. Toch hebben zij nu pas beslist om een werkgroep op te richten die zich specifiek bezighoudt met de klachten rond spanningskwaliteit.

De Vlaamse ombudsman heeft er ook voor gewaarschuwd: sommige zonnepaneel-eigenaars dreigen nog jaren te lage rendementen te krijgen voor hun installatie. Zelf heeft de ombudsman gepleit voor een vergoeding, maar, minister, ik wil u de

vraag nog eens rechtstreeks stellen: bent u bereid om een oplossing voor die mensen te zoeken en te vinden in de vorm van een compensatie voor de schade die ze geleden hebben, dus een vergoeding voor de mensen die hun stroom niet op het net hebben kunnen zetten en dat ook in de toekomst soms nog niet zullen kunnen doen? Hoe zult u ervoor zorgen dat die problemen zich in de toekomst niet meer zullen voordoen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Over heel Vlaanderen zijn er 1574 klachten vorig jaar en dit jaar zijn er tot nu toe 1366 klachten. Als we dat in verhouding zetten tot het aantal geïnstalleerde PV-installaties (fotovoltaïsche installaties) in Vlaanderen, dat zijn ongeveer 600.000 PV-installaties, ... Waarschijnlijk zijn er soms mensen die geen klacht indienen. In ieder geval leidt de uitval ten gevolge van overspanning van het net terecht tot heel wat frustraties bij de individuele PV-eigenaars.

De spectaculaire toename van het aantal PV-installaties vorig jaar speelt daar natuurlijk een belangrijke rol in. Dat toont aan dat we aan de slag moeten gaan. Ik heb met het kabinet een maandelijks overleg met Fluvius. Ik heb het aantal toenemende klachten en de manier waarop Fluvius daarmee omgaat, ook op de agenda gezet. Er is afgesproken dat er een multifunctioneel team wordt opgericht dat tegen eind juni een plan van aanpak zal uitwerken. Aan de hand daarvan kunnen we dan aan de slag gaan.

In gebieden met een relatief lage bevolkingsdichtheid staan minder distributiecabinen en zijn de kabels van de distributiecabine tot bij de huizen langer. Daardoor zijn die netten meer onderhevig aan spanningsschommelingen. De meeste spanningsproblemen doen zich voor in de provincie Limburg, maar ook in andere regio's kunnen er lokaal problemen optreden.

Fluvius houdt in haar investeringsbudgetten al jaren rekening met de integratie van meer decentrale productie in haar netten. Tegen eind juni zal Fluvius een plan van aanpak opstellen voor die lokale problematiek.

De werkgroep die in het Bemiddelingsboek is aangekondigd om onder andere investeringsrichtlijnen uit te werken om spanningsklachten te vermijden, is opgestart. De eerste bevindingen zijn de volgende. De huidige richtlijnen met betrekking tot het aanleggen van nieuwe netten of het saneren van bestaande netten houden al enkele jaren rekening met elektrificatie en decentrale productie. De huidige investeringsrichtlijnen worden continu opgevolgd en bijgestuurd indien nodig. De investeringsbudgetten houden regio per regio rekening met de noden. Fluvius is vandaag voor klanten zonder digitale meter aangewezen op meldingen onder de vorm van een spanningsklacht. De geïdentificeerde zones met spanningsklachten worden geanalyseerd op basis van de bestaande beleidslijnen. Indien nodig, wordt er geïnvesteerd om de netten te versterken.

Mijn administratie werkt op mijn vraag nauw samen met de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en Fluvius bij de opmaak van een studie die in kaart zal brengen hoe toekomstbestendig ons distributienet is. De studie zal eind 2022 worden opgeleverd.

Vandaag worden de investeringsnoden en de aanpak daarvan opgevolgd door een investeringsplan dat de distributienetbeheerders jaarlijks moeten indienen bij de VREG. De distributienetbeheerders hebben in 2020 een investeringsplan met een horizon van drie jaar ingediend bij de VREG.

Deze investeringsplannen hebben tot doel na te gaan of de distributienetbeheerders voldoende capaciteit hebben om op de korte termijn te voldoen aan hun wettelijke verplichtingen. Ik ben het volkomen eens met u dat een horizon van drie

jaar niet volstaat om de nodige investeringen te beoordelen voor de uitdagingen die ons allen te wachten staan in het kader van de energietransitie. Daarom is in het EMD-decreet (decreet tot wijziging van het Energiedecreet), dat intussen in het Staatsblad is gepubliceerd, bepaald dat de volgende investeringsplannen die de distributienetbeheerder moet indienen, naast concrete investeringen voor de komende drie jaren ook een langetermijnvisie moeten bevatten, rekening houdend met die energietransitie, en een aanpak voor de nodige investeringen de komende tien jaren.

Ik hoor dat er gepleit wordt voor een nieuw compensatiemechanisme. Het is natuurlijk bijzonder moeilijk om een correcte vergoeding te bepalen: elke situatie kent specifieke oorzaken en gevolgen. Het is dus niet evident om de hoogte van een vergoeding te bepalen. Ik denk daarom dat het beter is om de distributienetbeheerder de juiste prikkels te geven, zoals goede investeringsplannen en de controle daarop. Er moet gecontroleerd worden of er efficiënt geïnvesteerd wordt en indien nodig moet er gesanctioneerd worden. Ik denk dat het beter is om een stok achter de deur te hebben.

Ik verwijs hierbij ook naar het kader van het recente EMD-decreet en in het bijzonder naar de notie 'flexibiliteit' waar bijvoorbeeld de netbeheerder een netversterking kan uitstellen in ruil voor een financiële vergoeding. Deze mogelijkheid zal ook besproken worden in het kader van het flexibiliteitsplan dat ik in het voorjaar van 2022 zal voorleggen aan de Vlaamse Regering. Op korte termijn verwacht ik dus eind juni een plan van aanpak.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik ben blij dat er op korte termijn een plan van aanpak wordt uitgewerkt. Ik ben er alvast benieuwd naar. Nu al zijn er iets meer dan duizend klachten. Ik vraag me af of we, bij het in kaart brengen van dat probleem, niet het best proactief te werk gaan. Wij weten – of Fluvius weet – waar er zonnepanelen zijn en waar er zich problemen voordoen. Misschien is het interessant om eens in de buurt te rade te gaan om te weten of andere zonnepaneeleigenaars ook klacht indienen.

Ik heb nog een tweede vraag. Het is me niet helemaal duidelijk, ik denk dat het niet per se hoeft om overal het elektriciteitsnet te versterken, zeker waar het gaat om landelijke gebieden. Zijn er geen andere, creatieve oplossingen mogelijk, bijvoorbeeld een wijkbatterij, om op piekmomenten die problemen op te vangen? Dat zal dan misschien de gemeenschap minder kosten dan het aanleggen van een heel net voor een afgelegen gebied. Worden ook die andere oplossingen opgenomen in dat plan?

Dan kom ik tot mijn derde vraag. Er zijn een aantal gezinnen die al jaren te kampen hebben met dit probleem. Voor hen is dit natuurlijk wel heel pijnlijk. Ik begrijp dat er niet onmiddellijk opgetreden kan worden, dat niet na een klacht vandaag morgen de hele straat opengebroken kan worden om dat probleem op te lossen. Ik denk dat we toch ook zicht moeten krijgen op die situaties waar het probleem langere tijd duurt en moeten bekijken hoe we aan die mensen tegemoet kunnen komen en een oplossing kunnen bieden die sneller is dan het maar blijven uitstellen. U zegt dat ze geen compensatie krijgen maar dat we een oplossing moeten bieden. Maar als die oplossing jaar na jaar uitgesteld wordt, dan stijgt ook jaar na jaar de frustratie en lost dat eigenlijk voor die mensen zelf niets op. Er wordt gezegd dat het gaat om ongeveer duizend mensen. Ik vraag me af hoe groot het probleem echt is. Ik hoop dat het meevalt; maar duizend klachten duiden erop dat er waarschijnlijk meer aan de hand is.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): We zien hier het ene zonnepaneelfiasco na het andere. Dat is het gevolg van de elektrificatiewoede, die natuurlijk gewoon veel te snel gaat. Als je mensen ervan wilt overtuigen om zonnepanelen te leggen, als je mensen zelfs subsidieert om zonnepanelen te leggen – en we hebben gezien tot welk fiasco dat heeft geleid – zorg er dan ten minste eerst voor, zou een goede huisvader denken, dat je elektriciteitsnet dat aankan. Hetzelfde zullen we binnenkort zien met dat fameuze capaciteitstarief, dat ook het gevolg is van een verouderd en veel te smal elektriciteitsnetwerk, en met die elektrificatiewoede, die natuurlijk een gevolg is van die klimaatreligie, waarbij alles snel snel snel moet gaan omdat anders de aarde vergaat, nietwaar?

En dus hobbelen we van het ene fiasco in het andere en zijn zonnepaneeleigenaars alweer de dupe, lijden zij alweer schade als gevolg van een overheid die van geen hout pijlen meer weet te maken en die niet als een goede huisvader handelt door eerst te stappen vooraleer te proberen lopen. Dan hoor ik hier nog dat die gedupeerde zonnepaneeleigenaars ook geen compensatie krijgen als ze schade hebben aan elektrische apparaten, als ze gederfde inkomsten hebben of andere uitgaven doordat hun zonnepanelen uitvallen. Dat wordt dan niet eens gecompenseerd.

Tot slot heb ik eigenlijk geen antwoord gekregen op de vraag wanneer het probleem definitief wordt opgelost. Er wordt wat aangemodderd, zoals we hier gewend zijn. Ik betreur dat ten zeerste.

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Ik heb enkele punten van repliek. Het eerste gaat over de oorzaak van het uitvallen van die omvormers, met name in Limburg. U zegt: dat is een landelijk gebied met weinig distributiecabines, langere kabels en dergelijke. Maar dat is niet het probleem. Er is geen technisch probleem. Limburg is de provincie met het hoogste aantal zonnepanelen per inwoner. Die evolutie is al jaren bezig en valt wat te vergelijken met wat er gebeurt in het midden van West-Vlaanderen. Die evolutie werd duidelijk niet voorzien en werd niet proactief aangepakt door de netbeheerders, waardoor er daar nu structureel te zwakke netten zijn. We hadden dat van kilometers ver kunnen zien aankomen. Minister, bent u het eens met die analyse, dat daar eigenlijk het probleem zit en dat we al jaren achter de feiten aan lopen?

Als ik het goed begrepen heb, zegt u dat we geen vergoeding geven omdat die moeilijk te berekenen valt. In de plaats daarvan gaan we de netbeheerders de juiste prikkels geven om tot betere investeringsplannen te komen. Maar daar hebben die mensen natuurlijk niets aan, minister. Ik zou niet weten waarom dat moeilijk te berekenen is. Dat is exact te berekenen: je hebt het vermogen van die installatie, je hebt een opbrengst van X kilowattuur bij weersomstandigheid Y, en je hebt de terugleververgoeding. Met die parameters kun je toch perfect berekenen welke schade iemand lijdt als die omvormer uitvalt? Ik had graag wat meer uitleg daarover, minister. Waarom is die schade volgens u onmogelijk te berekenen?

Ten derde denk ik dat we het er in deze commissie allemaal over eens zijn – hoe wel, eigenlijk niet allemaal, maar ik ben er in elk geval van overtuigd – dat er stevig geïnvesteerd moet worden in dat distributienet, ook in Limburg, ook in landelijke gebieden. Deze Vlaamse Regering heeft de ambitie om het aantal zonnepanelen in ons gewest te verhogen, maar dit probleem zal voortdurend terugkeren als we niet ingrijpen. Tegelijkertijd zullen mensen zich afgeschrikt voelen om te investeren in zonnepanelen, als ze beseffen dat ze misschien geen vergoeding zullen krijgen door een quasi-permanente staat van netwerkcongestie. Dus ja, er moet structureel worden geïnvesteerd in het netwerk.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, ik ben het met jullie eens. Dit probleem is wel acuut, zeker voor die gezinnen die daarmee te maken hebben. Dat hiervoor een oplossing moet komen, spreekt voor zich. We weten allemaal al sinds 2012 dat die energietransitie eraan komt. Tijdens het maandelijks overleg met Fluvius zet ik dit ook op de agenda. Ik verwacht, los van de investeringsplannen en de investeringsbudgetten en zo verder, waarvoor de nodige aandacht moet zijn, tegen eind juni een plan van aanpak. Ik zal daarbij ook de verschillende tussenkomsten die hier werden gemaakt, meenemen. Inderdaad, collega Aerts, een wijkbatterij zou snel een oplossing kunnen bieden. Dus we gaan daarmee aan de slag.

Ik ben het er ook mee eens dat men veel proactiever en veel sneller moet reageren op klachten.

Alle netten aanpassen, heeft natuurlijk geen zin, zoals een collega al zei. Dat kost ook een fortuin. Maar de klachten zijn heel terecht. De oorzaak ligt echter niet altijd bij het net, merken we. Soms ligt het aan de installatie. Daarom wacht ik op een verdere analyse om dan zeer gericht aan de slag te gaan. Ik wil vooral ook zicht hebben op de langdurige problemen en op hoe Fluvius hiervoor een oplossing zal bieden. Ik zal in een volgend overleg ook alle opmerkingen en bedenkingen meenemen. Collega De Meester, ik weet dat u liever een soort van compensatie zou willen. Maar sta me toe dat we eerst de oorzaak van het probleem oplossen. Ik denk dat dat veel beter is.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik ben blij dat er werk gemaakt wordt van het in kaart brengen en van een plan van aanpak. Ik zal dat dan nadien verder bekijken en hierop repliceren. Maar ik hoop dat er een oplossing komt, zeker voor de mensen die al langer geconfronteerd worden met dit probleem.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dit antwoord volstaat voor mij.

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Er is toch een constante in het beleid, namelijk dat de eigenaars van zonnepanelen die schade lijden door de schuld van de overheid, in de kou gelaten worden. Die schade wordt niet vergoed, want dat is 'te moeilijk', dat is 'te ingewikkeld'. Dat was zo bij het zonnepanelendebacle met de terugdraaiende teller en dat is nu eigenlijk weer zo bij het uitvallen van die omvormers bij warm weer – of eigenlijk bij helder, zonnig weer. De temperatuur op zich speelt niet zo'n grote rol. Dat is nu opnieuw het geval. Dus ja, minister, ik wil graag een compensatiemechanisme. Ik wil dat niet voor mij persoonlijk – ik heb zelf geen zonnepanelen – maar wel voor al die mensen die wel zonnepanelen hebben en die getroffen worden door dit beleid en door het gebrek aan investeringen. Dus, ja, absoluut, ik herhaal mijn zeer dringende vraag: ik wil een compensatie voor die mensen die gedupeerd zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over overtoollige emissierechten in het licht van het emissiehandelsysteem – 3851 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Collega's, minister, het emissiehandelsysteem (ETS) wordt door de Europese Unie als een van de belangrijkste instrumenten gezien om haar klimaatdoelstellingen te halen en om uiteindelijk tegen 2050 klimaatneutraal te zijn. Het principe van 'de vervuiler betaalt' lijkt mooi in de theorie, maar keer op keer blijkt dat er toch serieuze gaten in het systeem zitten waardoor van een echte incentive richting klimaatneutraliteit geen sprake is.

Voor de grote stroomproducenten, industriële installaties en luchtvaartmaatschappijen die verondersteld worden om emissierechten te kopen voor de uitstoot die ze verwezenlijken, is ETS in plaats van een manier om hun uitstoot van broeikasgasen te verminderen, blijkbaar een lucratieve handel geworden. Dat blijkt uit een recente studie van het onderzoeksbureau CE Delft. Het rapport analyseerde de werking van ETS in negentien lidstaten – toch goed voor 82 procent van alle ETS-emissies – in de periode 2008-2019. In totaal hebben de ETS-industrieën niet minder dan 30 tot 50 miljard euro verdiend aan ETS in deze periode.

Hoe hebben ze dat gedaan? Het rapport beschrijft drie verschillende verdienmodellen binnen ETS. Als eerste krijgt bijna twee derde van de bedrijven meer gratis uitstootrechten dan wat ze effectief nodig hebben. De verkoop van deze overtollige rechten leverde 1,6 miljard euro op. Een tweede manier om winst te maken binnen ETS is de mogelijkheid om uitgestoten emissies te compenseren door CO₂-vermindering in ontwikkelingslanden te compenseren met goedkopere oudere emissierechten uit het Kyotoprotocol. Dit was goed voor 3 miljard euro winst voor de bedrijven.

Maar het grootste verdienmodel – en dat is toch wel laakbaar – is dat de zogenaamde 'kosten' van de vaak gratis verkregen rechten in verschillende mate worden doorgerekend aan de consument. Zo werd er in de periode tussen 2008 en 2019 voor 26 tot 46 miljard euro doorgerekend. Die bedragen zijn volgens de onderzoekers trouwens een zeer voorzichtige schatting.

Het doorschuiven van de kosten zou vooral gebeuren bij producten als ijzer, staal en cement, maar ook de elektriciteitsprijzen werden op die manier opgedreven. Daarop is ondertussen wel een reactie gekomen met het afbouwen van die gratis emissierechten.

De onderzoekers stellen dat de gratis rechten wel hun nut hebben bewezen in het begin van ETS, maar dat ze ondertussen vooral negatieve effecten hebben. De prikkel om koolstofarme investeringen te doen, is onvoldoende aanwezig en de prijzen voor de consument stijgen.

De Belgische bedrijven kregen voor meer dan 520 miljoen euro te veel aan emissierechten. Dit is na Spanje het hoogste bedrag van de negentien onderzochte landen. De petrochemiesector, vooral in Vlaanderen, is naast de ijzer- en staalindustrie de sector die het meest profiteert van dit overschot aan gratis emissierechten. Een bedrijf als BASF kreeg zo voor 62 miljoen euro te veel aan emissierechten over die periode. Het zijn diezelfde bedrijven die door de Vlaamse Regering ook nog eens maximaal gecompenseerd worden voor de verhoging van de elektriciteitskosten omwille van het klimaatbeleid. In dezelfde periode streken die bedrijven nog eens enkele honderden miljoenen op vanuit het klimaatfonds. En daar staat amper vooruitgang tegenover inzake uitstootvermindering.

Nu de Europese Unie volop bezig is met het nadenken over een aanpassing van het emissiehandelsysteem, moeten we ervoor zorgen dat we de juiste prikkels geven aan de industrie. Moeten we blijven inzetten op gratis rechten, op een koolstofaks voor import van buiten Europa of zijn er nog andere mogelijkheden om onze industrie de nodige transitie te laten maken? Het zijn vragen waarover we toch goed moeten nadenken.

De prijs van CO₂-uitstoot binnen ETS is de laatste maanden sterk gestegen tot ongeveer 50 euro. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat er een versnelling komt in de reconversie van de betrokken sectoren. Maar dan mag het gevolg natuurlijk niet beperkt blijven tot het doorrekenen van de meerkosten naar de consument maar moet ook de zo noodzakelijke reconversie verdergezet worden.

Daarom heb ik de volgende vragen voor u, minister.

Wat is uw reactie op dit rapport waaruit blijkt dat langs de ene kant bedrijven in België te veel gratis rechten krijgen en dat ze langs de andere kant de kosten van emissierechten doorschuiven naar de consument?

Bent u van mening dat er, net zoals bij stroomproducenten, gesleuteld moet worden aan het geven van gratis emissierechten?

Vindt u de compensatie die bedrijven krijgen vanuit het klimaatfonds gerechtvaardigd, met de resultaten van deze studie in het achterhoofd?

Welke mogelijkheden ziet u om dit soort misbruiken te doen ophouden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u, collega Steenwegen, voor deze vraag. Er zijn heel veel studies. Deze studie werd uitgevoerd in opdracht van een Europese ngo. Wij hebben dat document doorgenomen. Mijn uitgangspunt is dat het klimaatbeleid de industrie vooral moet aanzetten tot het kostenefficiënt reduceren van haar emissies, en dat dit uiteraard niet zou mogen leiden tot oneigenlijke winsten.

Het rapport baseert zijn bevindingen echter op gegevens uit de periode van 2008 tot en met 2019, en op assumpties rond de doorrekening van kosten die niet door de Commissie bevestigd worden. Tijdens de periode 2008-2019 is het ETS-systeem al meermaals bijgesteld op basis van de lessen die in het verleden getrokken werden. Het ETS-systeem van vandaag is met andere woorden totaal niet meer te vergelijken met het ETS-systeem van tien jaar geleden.

Ik merk op dat de industrie die internationaal concurreert niet vergelijkbaar is met de elektriciteitssector die per definitie lokaal concurreert en de kosten van het emissiehandelssysteem doorrekent aan de eindconsument. Op deze basis werden de toewijzingen aan de elektriciteitssector geschrapt.

Het is de Europese Commissie die bepaalt welke sectoren van de industrie de kosten niet kunnen doorrekenen door blootstelling aan internationale concurrentie. De Europese Commissie doet dit op basis van objectieve criteria.

De lijst van sectoren die de kosten niet kunnen doorrekenen, werd onlangs nog aangescherpt. De sectoren die niet op deze lijst staan, ontvangen dan ook geen toewijzingen meer tegen het einde van deze handelsperiode.

U polste naar de compensaties voor de indirecte emissiekosten die gefinancierd worden door Vlaanderen. Die compensaties kwamen niet aan bod in het nieuwe rapport en deze staan wat mij betreft ook los van het onderwerp van deze studie.

Deze compensaties gebeuren binnen de krijtlijnen die werden vastgelegd door de Europese Commissie. Het gaat hierbij over een gedeeltelijke compensatie. Bovendien werden de staatssteunregels hieromtrent onlangs nog verder aangescherpt.

De toewijzingsregels voor de industrie worden regelmatig bijgestuurd op basis van zaken die we zien, ook in het verleden. Ook volgende maand zal de Europese Commissie voorstellen formuleren om het ETS-systeem van de Europese Unie opnieuw

te herzien. Ik zal zorgvuldig alle voorstellen van de Europese Commissie in die context met open blik bekijken.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Het klopt dat het ETS-systeem al een aantal keer is aangepast, maar het blijft een heel zure vaststelling. Ik wil het rapport of de studie van dat bureau niet in vraag stellen. Dat is een onafhankelijk bureau dat wel degelijk een goede analyse heeft gemaakt als het zegt dat er drie soorten van winst maken zijn ten koste van de consument. De eerste twee zijn feitelijk vastgesteld en de andere is wat moeilijker, namelijk het doorrekenen naar de consument. Het is ongelooflijk dat die bedrijven enorm veel middelen krijgen. Ik heb de koppeling met het Klimaatfonds gemaakt en ik ken uw antwoord: dat het allemaal in overeenstemming is met de staatssteunregels enzovoort. We weten dat allemaal, maar de vaststelling blijft toch dat we die bedrijven die tientallen miljarden euro's winst maken, nog altijd geld blijven toestoppen en dat er niets tegenover staat op het vlak van het klimaatbeleid. Dat staat in schril contrast – we hebben dat debat al gevoerd – met uw aanpak van de rest van het Klimaatfonds. Daar bepaalt u dat er tegenover de middelen die u vanuit het Klimaatfonds toewijst, een kostenefficiëntie moet staan.

Het begin van uw antwoord stelde me wel tevreden, want ik denk dat we het erover eens zijn dat het eigenlijk moet leiden tot reconversie. We moeten ervoor zorgen dat die industrieën de noodzakelijke reconversie doen. We weten allemaal dat ze dat maar zullen doen als ze niet kunnen ontsnappen aan het beleidskader en dat moet sterk genoeg wegen om hen die reconversie te doen maken. Anders blijven ze inzetten op het boeken van winst en op het oude model dat enorm veel klimaat schade veroorzaakt. Ik blijf met een heel zuur gevoel zitten. We hebben het al heel moeilijk met de toepassing van het Klimaatfonds en een maximale invulling van middelen die u de industrie toeschuift. Als je dan ziet dat de industrie ten koste van de consument nog eens honderden miljoenen euro's winst maakt, alleen op Belgisch niveau, dan vind ik dat een echte schande.

Ik heb geen bijkomende vraag, maar ik kan alleen maar vaststellen dat deze regering de petrochemie en de andere industrie de hand boven het hoofd houdt en eigenlijk geen voorwaarden oplegt. In die zin worden heel veel miljoenen euro's die we beter zouden inzetten voor een goed klimaatbeleid, gewoon te grabbel gegooid.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik heb deze discussie al regelmatig gevoerd met collega Steenwegen. Ik denk dat we van mening zullen blijven verschillen. Dat is geen probleem. Bedrijven die indirecte compensaties ontvangen, moeten toegetreden zijn tot de energiebeleidsovereenkomst (EBO), collega Steenwegen. Dat weet u. Zoals ik ook eerder heb gezegd, zal die EBO hervormd worden. Ik zal daar de lat wat hoger leggen. We zijn daarover in gesprek met de hele sector.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Ik dank u, minister. Het klopt dat we daar van mening verschillen. Dat kan ook en dat moet. Zoals u terecht zegt, worden de EBO's herbekeken. We hebben daar in het verleden al veel vragen over gesteld omdat we ook daar vaststellen dat de EBO's in vergelijking met het buitenland vaak te lage eisen opleggen of te lage verwachtingen stellen. Ik hoop dat u bij de herziening van de EBO's de lat een pak hoger zult leggen, zoals u aankondigt, zodat de incentive voldoende groot is en we echt naar de reconversie van die industrie gaan, in het belang van die industrie en van onze Vlaamse consumenten en werknemers.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanvragen voor energiepremies in appartementsgebouwen – 3884 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Deze vraag vloeit voort uit een aantal gesprekken die ik had met de sector van de syndici. Ik verneem dat er hinderpalen bestaan die het moeilijk tot zelfs onmogelijk zouden maken om de bestaande premies aan te vragen, en dat dit eveneens het geval zou zijn voor de toekomstige premies.

Zeer vaak blijkt dat de administratieve procedures stevige hinderpalen zijn om die premie te verkrijgen. Een reden daarvoor is dat de concrete modaliteiten niet afgestemd zijn op de specificiteiten van het stelsel van mede-eigendom. Het resultaat is dat veel syndici afhaken wegens de grote administratieve rompslomp.

Zo komt er veel kijken bij de premieaanvraag bij Fluvius voor het plaatsen van dakisolatie. Er moeten een heel aantal gegevens ingevoerd worden, die als syndicus niet altijd eenvoudig te bemachtigen zijn.

Waar vroeger bijvoorbeeld in het kader van een aanvraag voor gemeenschappelijke dakisolatie de EAN-code (European Article Numbering) volstond van de gemeenschappelijke teller, heeft men nu in het kader van de totaalrenovatiebonus van elke wooneenheid de EAN-code van de elektriciteitsmeter nodig. Dit zijn gegevens die een syndicus, zeker voor oudere gebouwen, waar die werken het meest nodig zijn, niet in zijn bezit heeft. In nieuwe gebouwen plakken die nummers meestal op de tellers, maar in oude gebouwen niet. Teneinde de premieaanvraag te kunnen vervolledigen, is de syndicus dus verplicht om de EAN-codes bij Fluvius op te vragen. Tot voor kort werd die informatie ook overgemaakt.

Sinds enige tijd nemen de netwerkbeheerders echter het standpunt in dat deze gegevens privacygevoelig zouden kunnen zijn en dat men ze ingevolge de reglementering op dat vlak niet zonder meer mag vrijgeven aan derden. Hiervoor is een uitdrukkelijke volmacht van elke individuele mede-eigenaar vereist, terwijl de syndicus ze vroeger op eenvoudig verzoek telefonisch of schriftelijk kon verkrijgen.

An sich kun je het al vreemd noemen dat de syndicus, tenslotte de wettelijke vertegenwoordiger en het uitvoerend orgaan van de vereniging van mede-eigenaars (VME), als een derde wordt beschouwd. In de praktijk komt het er dus op neer dat Fluvius en de andere netwerkbeheerders weigeren de EAN-nummers te communiceren, behalve wanneer de syndicus een mandaat of een volmacht van elke mede-eigenaar kan voorleggen. In een gebouw met dertig appartementen ben je als syndicus dus al snel maanden bezig met mails, brieven en dergelijke totdat elke mede-eigenaar het juiste formulier heeft ingevuld en terugbezorgd. De syndici verzanden hierdoor in een administratief moeras, waardoor het quasi onmogelijk is geworden om een premiedossier te kunnen indienen.

Hoewel dit het dringendste element is, zijn de administratieve knelpunten hier niet toe beperkt. Voor de totaalrenovatiebonus gaat de informatievergaring bijvoorbeeld nog verder en heeft de syndicus bijkomende informatie nodig, zoals de voor- en achternaam, het rijksregister- en het bankrekeningnummer van alle mede-eigenaars. Voor de nieuwe labelpremie is dan weer het EPC-label van belang. Die informatie vergaren is ook in dit geval bijzonder moeilijk in sommige meergezinswoningen.

De procedures die gevolgd moeten worden om voor een appartementsgebouw een premie aan te vragen, zijn in het algemeen dus problematisch. Ik denk dat we daar zo snel mogelijk een mouw aan moeten passen, minister. Toekomstgericht moeten we vermijden dit opnieuw tegen te komen bij de eengemaakte woningrenovatiepremie. We hebben voor het realiseren van de energiedoelstellingen een werkbaar ondersteuningssysteem nodig op maat van een VME. Er zijn steeds meer appartementen in Vlaanderen en dus ook steeds meer verenigingen van mede-eigenaars. Daarom is een systeem nodig dat echt een stimulans kan vormen bij energetische renovaties van appartementsgebouwen.

Ik heb daarom de volgende vragen, minister.

Kunt u ervoor zorgen dat de netbeheerder de syndicus vlot de EAN-nummers ter beschikking stelt voor deze aanvragen en dat de syndicus, op grond van zijn mandaat binnen het gebouw, als gemachtigd kan worden beschouwd?

Bent u bereid de knelpunten in de administratieve procedures onder de loep te nemen en deze zo snel mogelijk weg te werken? Kunt u daartoe een initiatief nemen om overleg op te starten met de sector, met de vereniging van professionele syndici, bijvoorbeeld via hun beroepsvereniging, CIB Vlaanderen (Confederatie van Immobiliënberoepen)?

Hoe kunt u garanderen dat we dergelijke knelpunten maximaal vermijden bij de eengemaakte woningrenovatiepremie, zodat we alle kansen geven aan een maximale take-up van de premie en van de investeringen die daarmee gepaard gaan? Zult u overleg organiseren met de sector over dat ontwerp van uitvoeringsbesluit?

Dan heb ik nog een vraag over de Vlaamse energielening, waarop VME's een beroep kunnen doen. Hoeveel VME's doen daar op dit moment een beroep op? Hoe kan de financiering van energetische renovatie van meersgezinswoningen in de toekomst nog beter ondersteund worden? Zijn er plannen om de regelgeving daaromtrent aan te passen?

Welke andere maatregelen voorziet u om de energierenovaties van meersgezinswoningen te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Bothuyne, ik ben het eigenlijk eens met u. Alles wat u zegt, klopt, helaas. De privacy-autoriteiten in dit land zijn strenger dan die in andere landen. Mijn diensten zeggen mij dat wij genoodzaakt zijn om op te volgen wat die privacy-autoriteiten ons voorschrijven. Ik wil dit dus wel nogmaals aanbrengen bij verschillende instanties, want ik ben het wel eens met u. Als men altijd schermt met het beschermen van de privacy en de regelgeving daaromtrent, dan zitten we natuurlijk wel vast. Onze eigen privacy-autoriteiten zijn strenger dan die in andere landen. Misschien moet dat eens herbekeken worden. Er is ook Europa, met zijn regeldrift op het vlak van de General Data Protection Regulation (GDPR) en er is ook de privacycommissie. U hebt dus gelijk, maar dit is helaas het gevolg van de doorgedreven regelgeving. Helaas kan ik die niet veranderen vanuit mijn bevoegdheid. Ik wil dit wel nogmaals aankaarten bij de bevoegde instanties, om te bekijken of dit niet op een vlottere manier geregeld kan worden en of Fluvius die toelating niet kan geven aan de syndicus. Men schermt op dit moment dus met de privacywetgeving.

Tot op heden werden twee Vlaamse energieleningen verstrekt aan de VME's. De diepgaande renovatie van appartementsgebouwen vergt grote inspanningen. Private renovatieleningen aan VME's hebben looptijden van maximaal tien jaar. ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) bereiden momenteel een mooie publiek-private samenwerking voor

waarbij de inzet van InvestEU-middelen kredietverzekeraars moet toelaten leningen met looptijden van twintig jaar of langer te verzekeren. Naar verwachting zullen deze leningen met langere looptijd vanaf het voorjaar van 2022 ter beschikking zijn.

Een andere belangrijke nieuwe stimulans voor renoveerders is de EPC-labelpremie (energieprestatiecertificaat). U kent dat systeem. Ik vind dat ook goed.

Ik werk ook, samen met collega Matthias Diependaele, aan het vereenvoudigen van beide systemen, dus aan alle premies inzake wonen en alle premies inzake energie. Daar wordt hard aan gewerkt.

Verder heb ik in het antwoord op uw schriftelijke vraag van 8 maart meegegeven dat het VEKA een call organiseert om de nodige begeleiding te voorzien bij renovatieplannen voor grotere appartementsgebouwen.

Ik verwacht dat de combinatie van deze ondersteuning voor de opmaak van een ambitieus renovatieplan met langere looptijden voor leningen en de labelpremie voor individuele eigenaars van appartementen, belangrijke drempels op het vlak van renovatieadvies en financiering zal wegnemen. Uiteraard zullen we ook evalueren of dit tot de gewenste resultaten leidt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, minister. Ik vind het heel fijn dat u mij helemaal gelijk geeft. Alleen zijn we er nog niet op het vlak van de oplossingen, begrijp ik. Dat de privacy-autoriteiten een vrij strenge houding aannemen, is duidelijk. Ik merk dat we bij andere initiatieven een decretale basis kunnen voorzien om bepaalde informatie te laten doorstromen en daar zo een oplossing aan kunnen bieden. Dat kan misschien een suggestie zijn, om in overleg met de privacy-autoriteiten te bekijken of we eventueel met het voorzien in een decretale basis de syndici effectief in staat kunnen stellen om die gegevens op te vragen bij de netbeheerder, en vooral de netbeheerder in staat te stellen om die gegevens ter beschikking te stellen van die syndici. Uiteindelijk is een syndicus gevolmachtigd door de eigenaars van de appartementen in een bepaalde blok. Het lijkt me dus ook logisch dat daar privacygewijs een aantal consequenties aan verbonden zijn. Als we dat decretaal kunnen onderbouwen, kan dat misschien een antwoord zijn op de terechte bezorgdheid bij de sector. Kunt u dus bekijken of we daar op die manier een oplossing aan kunnen geven, door een wettelijke basis te voorzien?

Voorziet u overleg met de sector? Zeker bij het tot stand brengen van de nieuwe eengemaakte premie voor renovatie lijkt het mij toch belangrijk ervoor te zorgen dat die zo nuttig mogelijk gebruikt en ingezet kan worden voor meergezinswoningen.

Heb ik het goed begrepen dat er vorig jaar twee energieleningen voor VME's zijn afgeleverd? Dat lijkt me toch heel beperkt. Ik ben wel blij dat er een nieuw initiatief komt, naast de energielening voor die langlopende leningen. Misschien moeten we toch eens bekijken hoe we de bekendheid van energieleningen voor VME's kunnen verhogen. Persoonlijk denk ik dat de bedragen die daarbij worden gehanteerd, te beperkt zijn om effectief toe te laten om de nodige investeringen te financieren. Ik denk dat het systeem van de Vlaamse energielening voor VME's op dit moment te weinig aantrekkelijk is. Ik kijk dus uit naar een evaluatie en een eventuele bijsturing.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik wil hier graag namens mijn fractie bij aansluiten. Onze fractie heeft daar namelijk meerdere reacties op ontvangen. Ik sluit me graag aan bij de suggestie van collega Bothuyne: ik denk dat het heel belangrijk is om een dialoog te hebben met de grootste belangenverenigingen van

syndici over de problemen die zij ondervinden. Ik denk dat we er alle belang bij hebben om die mede-eigendommen mee in de boot te krijgen in dit verhaal, dat toch belangrijk is om onze doelstellingen te behalen. Ik hoop dat u daarop zult ingaan en dat dit in de toekomst leidt tot meer resultaten in de vorm van meer zonne-energie op appartementsgebouwen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: College Bothuyne, ik neem uw suggestie zeker mee. We zullen bekijken of we daar een oplossing voor kunnen vinden. Ik heb al de opdracht gegeven om te gaan samenzitten met de privacy-autoriteit om te bekijken met welke oplossingen we eventueel decretaal, uiteraard overeenkomstig de regelgeving, tegemoet kunnen komen aan dit probleem. Want ik vind dit inderdaad ook problematisch. Daar moeten oplossingen voor zijn. Ik neem dus jullie suggesties mee. Bedankt daarvoor.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw welwillend antwoord en uw welwillende houding. Ik hoop dat er snel werk gemaakt wordt van een aantal oplossingen, in overleg met de sector. We komen hier zeker nog op terug in deze commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.